

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, iskolatanács és a fejérmegyei tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krézt ígtattatik be.

1871. szeptember 24-én.

13. szám.

II. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények „Székesfejérvár“ szerkesztőségéhez, — belváros, szt. István-utca 176. — küldendők.

A lap ára, hirdetmények és a hirdetményekért díjak a „kiadó-hivatal“ Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyiltérbeni közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

„Székesfejérvár“

czimü társadalmi hetiközöny második félévi folyam utolsó negyedére, az az oct. — decz. hóra.

Előfizetési ár egy negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek Klökner Péter könyvkereskedő s kiadó laptulajdonoshoz küldendők.

Vidéki előfizetések beküldésére ajánljuk a postai utalványok igénybevételét mint, a mely legczélszerűbb és legkevesebb költséggel jár.

Azon nagy mérvü pártolás, melylyel lapunk eddig is találkozni szerencsés volt, azon meggyőződést kelti bennünk, hogy a közönység igényeinek lehetőleg megfeleltünk, vagy legalább lapunk iránya helyeseltetik.

Ez bátorít, hogy kijelentsük miszerint jövőre is az eddigi módon működünk.

Felkérjük tehát t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkat jövőre is pártfogásokba részesíteni s annak továbbterjesztésére közreműködni.

„Székesfejérvár“ szerkesztősége.

Kisededóvó.

Istennek hála Fejérvár dicsőkedhetik ilyen intézettel; de azért szükségesnek látom ezen ok és czélszerű intézet ismertetését, miután e becses lapnak vidéki olvasói is vannak.

Midőn a leendő ember bölcsőjéből kikél és sok esés, kelés s orrbetörés után járnai s beszélni megtanul, nem lehet rögtön iskolába adni; pedig ha a szülék nem érnek rá nevelésére, ha testi s lelki ereje kifejtését elhanyagolják: akkor többnyire testben és lélekben eltörpül, elcsenevészül, elvész.

Kérdést intéztek a szülék, általában minden felnőt emberhez, melyik életkorban tesz az ember szellemi ereje s tehetsége kifejtésében legnagyobb előmenetelt? melyik életkorban tesznek reá legnagyobb benyomást a kivüle eső tárgyak; mely években maradnak meg legjobban az oktatások s mely években tesz legnagyobb haladást a nyelvek megtanulásában? Ha nem csalódom, mindenki így felel: Azon korban midőn az iskola legkevesebbet, általában mindenki keveset gondol a kis gyermekkel.

Ha megtekintjük kivált falu helyen azon kis ártatlanok sorsát, nem azt kell e hinnünk, hogy isten angyalai örködnek fölöttük, mert szülék ugyan keveset tesznek értök és pedig annál elszomorítóbb, mert szegénység, vagy módosság kevés különbséget tesznek e tekintetben.

Az atya kimegy a mezőre, szőlőbe, hogy munkáját végezze s megkeresse a kenyeret a melyre kicsinyei számot tartanak; az anya elmegey füvet sze-

degetni az egyetlen tehénnek, azután galyat gyűjteni, a melynek tűzénél felmelegítse a vacsorának szánt tejet. És ki marad otthon a kiseddek örzésére? A nagyapó, a ki meg nem tud mozdulni karos székéből, ha pajzán unokái elcsenték harmadik lábát; a kinek szeme meghomályosult s ott is lát a hol semmi sincs, s ott sem lát a hol valami van; a kinek rezgő szavát gúnynyal fogadják a kis pajkosok. Vagy ha az öreg apó hült tetemeit sirbant fedi, a négy éves gyermek áll őrt két s három éves testvére fölött. Es merné tagadni, hogy isten angyalai örködnek az ily elhagyott kiseddek fölött? Nyáron rendszeren az ajtó előtt üldögel, vagy heverész a kisedd nép, szenvedni, mert szenvednie kell, hogy a nap kéreggő aszalja puha arczbőrtét. Végre haza vetődik az anya, egymást éri a szidás, ütlek, lökdösés, mert megmozdult helyéről, bemoskolta magát, vagy valami kárt tett. A szegény kiseddek unalmukban semmihez sem foghatnak, egy szalmaszállal, kavicsal órákig eljátszának, végre elnyomja őket az álom s ott a forró nap, hevén, kinzó légyarás közt órákig szunnyadnak. És ki mondja, hogy nem isten angyalai örködnek e kiseddek fölött? Harmad s negyed éves korukban ostort adnak kezökbe, hogy hajtsák leelőre a ludakat. Öt éves korukban lesik a csordát, hogy kövel hajgálhassák. Hat éves korukban egy kutyá sem biztos tőlük az utcában, egy madár sem bátorságos fészékben s az egész utcasor a vásott, pajkos elvetemétt gyermekek ellen pászskodik.

De hát ki nevelné őket? Eldurvulnak, arczukról eltűnik a szelidség s vidorság vonása; lelkükből kivesz az őszinte gyermekség s csaknem állati vadtság ül arczulatukon, a melyet átvisznek a meglett korba is.

Miután a szegényebb sorsu ember nyári munka által lévén elfoglalva, gyermeke nevelésére nem ügyelhet fel, az a kérdés hangzik faluról, mit kell tehát tenni, hogy a gyermekből rendeltetés czéljának megfelelő ember váljék? E czélra legalkalmasabbak a kisededóvók, kisededapolók, a melyek az emberi szellem fejlődésének alapját képezik. Nagy városokon, sőt néhol falukon is tettek kísérletet ezeknek felállításával és pedig a legjobb sikerrel. A kinek az emberiség jóléte s boldogsága szíven fekszik ám tekintsen meg egy ily intézetet s meg fog győződni, hogy ennél nemesebb, czélszerűbb s jótékonyabb intézetet alig lehetne állítani kivált falukon a munkásosztály gyermekei számára. Az ily intézetben a méhrajként zsiabongó, játszó s enyelgő kis gyermekek vidor csoportja a legkellencebb benyomást gyakorolja a figyelmes szemlélőre. A ki pedig nem látott ilyest, szolgáljon felvi látogatásul e következő rajz.

Hogy szegény szülékre nézve, a kik kenyeröket két kézi munkájjal keresik, a hazuróli eltávozás megkönnyíttessék s lehetővé tétessék, hogy távollétkben kisedeik veszélybe ne rohanjanak, vagy másnak kárt ne okozzanak, nagyobb városokban, hol több a napszámos, kisededóvokat szoktak felállítani. Ha a helyiségből valami nagy fontosságot nem csinálunk, vagy mint a magyar mondja nagy feneket nem kerítünk, igen egyszerű s kevésbe kerülő azok felállítására faluhelyeken is. Alkalmos helyen egy tágas szoba, kerített nagy udvar a mi egy kisededóvó felállításához szükséges. Erről gondoskodják a község s meg van a kisededóvó. Korán reggel megfésülve, kimosdatva, tisztán felöltöztetve ide viszik az anyák gyermekeiket s nyugodtan mehetnek napi munkájok után. Este hazatérvén elviszik magukkal haza a nélkül, hogy maguknak, vagy másnak bajt okoztak volna. Egy tanító s ápolónő ügyelnek a gyermekek játékaikra, foglalkozása s tisztaságára. Minden gyermek reggelire egészséges kenyeret, ebédre meleg levest s főzeléket kap, a melyért a szülék hetenként bizonyos csekély összeget fizetnek. Ezt a legszegényebb is örömet teheti, mert gyermekek otthon több költségre kerülnek, a mellett itt nemcsak biztos helyen vannak, hanem napról napra ügyesebbek s értelmesebbek lesznek,

mert életkorukhoz mért játékkal s értelmökhöz képesti tanulmányokkal foglalkoznak, tisztaságra, rendre szoktattatnak s a mi kiemelendő, csak jót látnak maguk körül s menten maradnak a rossz benyomásoktól, a melyeket könnyen s hamar fogad be a gyöngye gyermekszív és soha, vagy csak nagy nehezen felejt.

Gondolkodjunk csak komolyan egy ily intézet jótékonyágáról s hatásköréről, vajjon nincs-e igazam, ha azt állítom, hogy a gyermekek még a szülék erkölcsi s jellemre is visszahatnak s azoknak kebelében gyermekeik láttára egész új, eddig ismeretlen érzelmek fogamzanak? Nem esik-e meg gyakran, hogy a durvultszívű anya kénytelen gyöngédséggel szoritani magához gyermekét, midőn az este nyájasan, tisztán, vidoran ugrándoz elébe; nem támadnak-e kebelében hálaérzelmek a tanítók iránt, a kik kisededét oly hiven megőrizték; nem áldják-e azokat, a kik ily intézet felállításáról gondoskodtak? Valóban az ily intézetek összekötő kapcsai lehetnének a társadalom különböző osztályainak.

Csak egy két nagyobb község menne elől jó példával, hiszem hogy találna utáználókra, mert a kisededóvónak befolyása van még az iskolára is. Jelenlegi falusi iskoláinknak mi a főnehézsége? Az, hogy az iskolába került gyermekeknek pár évig azt kell tanítani, a mit már a kisededóvóban meg kellett volna szokniok, t. i. a rendet és tisztaságot. Most vadán, szilajon vitetnek a gyermekek iskolába. „Ezt a vásott kölyket iskolába kell adnunk, mert nem birunk itthon vele“ így tanakodnak a szülék és iskolába adják a vásott kölyket és ki üt nagyobb zajt, mint a vásott kölyök apja, ha a tanító megfenyíti a vásott kölyket, a kívül csak pandurok tudnának elbánni.

Ne vegyék a szülék leczkétetésnek a mit elmondék, hanem vegyék fontolóra, hogy civilizált s mivel nemzeti czimre nem tarthatunk igényt mindaddig, míg mindenféle jótékony intézeteink nem lesznek.

Boross Mihály.

Érem-lelet ismertetése.

Pauer Jánostól.

III.

Jelen lapok 4. és 5-dik számában szözlöttünk azon érdekes érem-leletről, mely a vaspálya építésének földi munkálata alkalmával, Székesfehérvár tőzsomszédságában a szentmihályi határban, napfényre hozott.

Főlemelünk, hogy a lelet, az apró érmeek számát tekintve, nagy mennyiséget képezett, és csakhamar a fölfedezés után, kisebb-nagyobb részletekben, többek birtokába jutott, s messze elágazott.

Leirtuk körülmenyesen, miként jutott a lelet tudomásunkra, s nyilt előtünk tér a több száz darabból álló részlet átvizsgálására.

Növekedett utólagosan ezek száma azon példány nyal, melyet e lapok t. szerkesztője velünk közölt, s melyről a 8 dik számban ily rovat alatt: „Néhány szó az alakítandó régiségvár ügyében,“ emlí és tétetik. Továbbá gyarapodott az általunk átvizsgált érmeek száma azon százhuszonkét példány nyal, melyeket tek. Karlovics János szolgabíró ur ugyanazon leletből, ujabban, már e tárgyról írt cikkeink megjelenése után, velünk közölni sziveskedett.

Miután az eddig közlöttekben kiemeltük az ilyféle leleteknek történelmi jelentőségét, hogy azokban sokszor egész időszak képe rejtekezik. Hogy a kor izlését, a művészetet, a szellemet és gondolkozást, a népek érintkezését, s kereskedelmi összeköttetését, a vagyon értékét, a magány és közélet szükségletét azokban némiképp leábrázolva szemléltetheti; és hogy az együtt talált érmeek, mint valamely szövetséges társak, az alakok különféleségében, saját korukat visszatükrözik; alkalmunk volt egyszersmind főlemelteni,

hogy a lelet parányi pénzmeire a jelvények, ábrák, a symbolicus alakok, és allegorikai képek szembetűnőleg nagy változatosságban láthatók, észlelhetők.

Ezen meglepőleg sokféle ábra- és alaknak élénkebb ismerete és könnyebb áttekintése végett; és a magyar öskornak, melyből alászármaztak, és a hely közelségének, hol esetleg fölfedeztettek, érdeke tekintetéből, tettük utóbbi cikkünkben azon ígéretet, hogy az érmekek közül egyes példányokat rajzolatok képekben közlendünk, s ilykép azokat szemléletileg is megismertetni fogjuk; ezen közlésekkel általában ugyan a történelmi, különösen pedig a hazai régészeti tudományok kedvelőinek bővebb vizsgálódásokra némi anyagot nyújtani szándékozván.

De különösen még azon okból is kiindulva teszünk eme közléseket, mert a leletnek sokféle érmei között egyik-másik létezik olyan, mely egykor Fehérvár saját pénzét képezte, e néven nevezetett, forgalomban így ismertetett, s azon pénzverdeből került ki, mely az Árpádok és a vegyes házból királyok időszakában itt állandóan működött.

E történelmi kérdés földelésére, annak idején, értekezésünk folyamán kiváló gondot reménylünk fordíthatni.

A majd folytonosan közlendő érmekek, a lelet példányai után, Számmer Kálmán ur, helybeli könyvnyomdász híven rajzolta s xylographirozta, szigoruan szem előtt tartva minden tekintetben az eredeti példányt, vagyis az érme alakját, területi nagyságát, kerekded vagy szegletes voltát, s az ábráknak a veretés vagy használat következtében hiányosságát.

Az érmekek közlésének kezdetén mulhatlanul szükségesnek véltünk még egy-két megjegyzést tenni:

1-ör. Hogy az érmekek legnagyobb részben csak egy oldala, vagyis előlapja van a veretés által itt bemutatva: de némelyek, mint a közlés folyamán látni fogjuk, mindkét oldalról, vagyis elő- és hátlappal együtt.

Erre nézve azon körülmény határozott, mert a lelet érmein nagy részben csak egyoldalu veretés észlelhető, a hátlapon a sajtolás vagy veretésnek sok példányon épen semmi jele. Sajátságosan felőlő azonban, hogy midőn ugyanazonemű, s ugyanazon veretésű érmekek egyik oldala egészen puszta, némelyeknek hátlapján tagadhatlan nyoma látszik mégis valamely jelnek és alaknak, s így a bélyeg külön reaveretésének; de az alakokat, miként a csillagászok az égi jeleket, többnyire csakis képzeletileg lehet összeállítani, vagy azokból valamely összefüggő értelmet kimagarázni, minők nagy részben az Árpádokori érmekek, vagy melyeket azok sorába igatva lenni szemlélnünk. Hol tehát az érmekek hátlapjának valamelyikén a sajtolás vagy veretés határozottabb alakot vagy jelvényt ábrázoló vonásai észlelhetők, azokat megjegyezni s fölemlíteni fogjuk.

2-or. Ha a közlendő érmekek közül egyik vagy másik, akár egész alakban, akár csak részben s meg-

közelítőleg az első két időszakbeli királyaink eddig ismert, vagy azoknak tulajdonított érmeihez hasonlít, vagy symbolicus és allegoricus képeit magán hordozza, azokra is figyelni, és a kutfőkre, hol föllelhetők, utalni fogunk.

3-or. Az érmekek leírása alkalmával szükséges idézetek ismétlésének elhárítására tekintetéből, hogy azokat annak idején hivatkozásainkban egy-két szóval is jelelhessük, itt eleve azon munkákat névleg fölemlítjük, s röviden megismertetjük. A tudomány e téru legjelesebb és terjedelmesebb hazai kutfők, rajzolatok táblák, és ez ösvényen nélkülözhetlen utmutatók ezek:

a) Schönvisner Istvánnak († mint nagyváradi kanonok 1818-ban) a magyar érme-tudományról deák nyelven irt jeles munkája, megjelent Budán 1801-ben 4 rétet alakban, husz rézmetszetű táblával, mely 396. érme ábráját tünteti elő).

b) A Széchenyi országos muséum érme-gyűjteményének kiadványa, mely három részben, és külön 107 ívrétű táblázaton jelent meg Pesten 1807-ben²⁾.

c) A tudomány ez ágában a legújabb és legterjedelmesebb munka, melyet Rupp Jakab 1841—1846-ban Budán adott ki, 4-rétben. Magában foglalja az Árpádok, és a vegyes házból királyaink érmeit, huszonhat rézmetszetű táblán 623 példányt elötüntetve³⁾.

d) Ide sorolható Pálma Károly Ferencz püspök és kalocsai kanonoknak Heraldica című munkája, melyhez ő a magyar régi érmekek rajzait egész táblán kapcsolta, s azokat tudományos földerítésekkel kísérte⁴⁾.

e) Megemlítendő még Berg Ádámnak 1597-ben Münchenben német nyelven irt munkája, melyben ő ugyan az eurpai érmekek példányait közli rajzolatban, de legeslegelő a magyar érmekekkel foglalkozik.

Mint hogy ezen munka is értekezésünk folyamán egy-egy ágában kutfőül szolgál, régiségénél fogva pedig, — 1597-ik évi nyomtatvány levén — még nagyobb könyvtárakban is ritkán található, ezen érdeket tekintetéből is, az egész lapot betöltő czimből legalább egy kis részt ide följegyzünk: a munka címe: „New Müntz Buech Darinnen allerley gross vnd kleine Silberne vnd Goldene sorten, vmb wichtiger Vrsach willen also fürgesteltt werden: Vnd erstlich, der Römischen Kayserlichen vnd Königlichlichen Mayestat, in derselben

1) A könyv címe: „Notitia Hungaricae rei Numariae ab origine ad praesens tempus. Budae 1801. 4.“ 576. lap. XX. tábla.

2) Megjelent ily czim alatt: „Catalogus numorum Hungariae ac Transilvaniae Instituti Nationalis Széchenyianae.“ Pest. 1807. 8-rét. Három rész. Ezekhez kapcsolva: „Tabulae Numismatae pro Catalogo Numorum Hungariae ac Transilvaniae Instituti Nationalis Széchenyianae.“ Ivrét. 107. Tábla. Mindkettő ritka keresett munka.

3) A munka címe: „Numi Hungariae batenus cogniti, quos delineatos ac e monumentis Historico — Numariis illustratos exhibet Jacobus Rupp, ad Exc. Cameram R. Hung. Aulicam Archivi officii Indicans. Periodus Arpadiana.“ Budán 1841. 4-rét 168. lap. I—XI. tábla. „Periodus mixta“ ugyanott. 1846. 170. lap. XII—XXVI. tábla.

4) A könyv címe: „Heraldica Regni Hungariae Specimen, Regia, Provinciarum, nobiliumque scuta complectens.“ Vindobonae 1766. 4-a. 121. lap. II. Táblával.

Königreichen, Erblanden vnd Fürstenthumben... Darneben auch Bapstlicher Heiligkeit, vnd der König in Hispanien, Portugal, Frankreich, Nauarra, Engellandt, Polln, Schweden, Dennemarek Schottlandt... Gedruckt zu München, bey Adam Berg. M. D. XCVII.⁴

A szöveg első lapján, vagyis a munka kezdetén áll azonnal: „Von dem Königreich Vngern, vnd deselben Müntz.“

A tárgyra vonatkozó ezen munkáknak rövid ismertetését előrebocsátván, a szóban forgó érdekes lelet különféle érmei rajzának közlését ezennel megkezdjük, és mennyire időnk és körülményeink engedendik, a következő számokban folytatni fogjuk.

1-ső. Egyszerű emberfő, teljes hold alakban, domborodott hullámzó körzettel. — A leletben számos ily példány vala. A hátlapon csak némelyeken észlelhető a külön veretés nyoma. Domboru körzet, pontozatok, vonalok, s egy kis fő kétségenkívül helyezik azt. Eddigi munkákban ismertette nincsen.

2-ik. Hatágu csillag, középett pontozott körből kisugározva. A hézagok hármassal levéllel, vagy hüvelyes makkokkal betöltve. A leletben volt több példány. Egy-kettő hátlapján kigyózó körzetben, gyengén ábrázolt angyal, vagy röpülő lény, kiterjesztett szárnyakkal.

A leletben az imént leirtoz vannak még teljesen hasonló veretésű érmekek, azon parányi különbséggel, hogy középett a pontozott kör helyett ötszegű csillag vagyon, épen olyan, mint a következő 3-ik számú érme közepén látható.

3-ik. Középett ötszegű csillagból ugyanannyi sugár ág, végső kanyarodásaikban hármassal levél, vagy lilomalakot öltve. A hátlapon külön veretés nyomai: domboru vonások, pontozatok, s egy főnek fele ki-vehető.

A 2-ik és 3-ik számalatti érmekekre nézve megjegyzendő, hogy a csillagok az Árpádokori pénzeknek sokszor föllelhetők. Schönvisner. II. Tábla 48. 53. — Széch. II. Tábl. XX. 1. 2. III. Tábl. XXI. 3. Inc. 16. — Rupp. IX. Tábl. 230. 232. 234—236. 238. 252. 255—256. 259. 276. szám alatt ismertette érmekek, parányi alakokban. Cumania és Slavonia paizsain szinte csillagok vannak.

4-ik. Három domboru félkörben, három szem makk; a központon a száraz összeolvadnak, egyesülnek. A három félkör szegletein három domboru gömb. A leletben számos ily példány vala. A hátlapon külön veretés nyomai láthatók ugyan, de az alak vagy jelentőség tisztán ki nem vehető.

TÁRCZA.

Látod... látod...

Látod, látod... Ejh! ne láss most; Inkább, mint én, mondj le arról, Hogy mi ketten szent frigyünkre Áldást halljunk pap-ajakról.

Szived belső szüz érzelmi, — Nyomdokán a régi császnak — Eltemetve, feltámadva, Szívem ellen lázadnának.

Szívem belső szüz érzelmi, — Nyomdokán a régi császnak — Eltemetve, feltámadva, Szívem ellen lázadnának.

Neked is van egy halottad, A kit némán sirba zártál; — Nekem is van egy halottam, Néma ajkkal a ki rám vár.

Te énbennem öt szemléled, — Én tebenned öt imádom, ... Egymást csaljuk, — hidd el, édes! Csak lidércz nyomásos álom.

Ily csatára ki ne szálljunk! — Díjunk lenne bármily édes: A halottak jobban ölnek — S a mi szívünk lenne véres.

A halottak legyőznének, S mi is hozzájuk leszálunk. ... Látod, látod — ezt a képet? E szomorú kép vár reánk.

Miriám.

Álom-élet.

(Folytatás.)

Az itt szemléltetett kellemes benyomása alatt a színházba léptünk.

Ha meggondolom, hogy még csak tegnap is ennek a helyén nem láttam egyebet egy szándékosan elpusztított sétatér romjainál, melyeknek árván hagyott fát nem őrzi más a parton álló Sz.-Jánosnál, kit a moldva hős hajjai helyett egy patkány fészek bűzös kigőzöl gősi iszapja fölő helyezett a kegyelet, s ki teljes lelki nyugalommal viseli az állandó náthát s az évről évre, újabb minőségben nyakába akasztott virágkoszoru hervadt maradványait s épen olyan csendesen eltűri a jámbor bucsujárók hódolatát, mint a vásott utczagyerköczök istentől elrugaszkodott abbéli törekvését, hogy a hóna alá fészkelte veréb-család téli kvártélyá a bentlakó veréb urfiak és kisasszonyokkal együtt elszedessék. — Mondom, ha ezt nem láttam volna még tegnap, s nem látnám ma ezt a pompás színházat, — nem volnék képes elhinni, hogy ilyen nagyszerű valamit lehessen előállítani egy olyan részvényes társágnak, melynek tagjai a részvények után csak alá-írnak, de be nem fizetnek.

Képzeld csak, a nézőtér 500 zárszék, egy földszinti körbefutó karzattal négy sor páholy, két sor karzat, az írők és ítések számára titkos fülkék, az egész czitromsárga nehéz selyemmel bevonva s ezüsttel díszítve. Csillagok, melyeknek légszeszláng fényét a fejevári tavali termései még fokozza. — A színpadon művészi kezek festette díszletek. — Színésznők és színészek, énekesnők és énekesek, táncosnők és én, — mind, mind olyan nagyszerű a minőt csak álomban képzelhet az ember; — és ez mind ott van hitvány negyvenkétezer forintért — — papíron.

A színház körül a legkritikább nemű csodái vannak az építészetnek — Paloták tisztán varrógépekből, — szalámiból, kőből, lisztből és vályogból. — A védelmére

állított várkapu alatt pedig véres harcot viv naponként a borjúk és birkák ellen a hus limitátiónak halálos ellensége, az én komám, a János, a kinek nevét csak azért nem merem ide írni, mert négy szem közt bizalmasan megígérte, hogy föl — — —, ha kite szem az ujságba.

E veszedelmes hely megkerülésével eljutottam a másik sarokig, hol a tudományt osztogatják. Visszagondoltam a régi időkre, mikor még én is a kiporlandó tudományzomjasok közé tartoztam, minő erőfeszítés kellett ahhoz, még a quae maribus megakadt hajszálaink közt, mennyit küzdött a pedellus és curátor, még ajkainkat szólásra birta, s ime most előttem az egyik ajtón bemennek a curisálni képes ifjak, az az azok, kik már táncolni, vadászni és verekedni tudnak, s a másik ajtón mint kész orvosok, ügyvédek vagy mérnökök jönnek ki, a diplomát is magukkal hozván.

A tudomány által ilyen gyorsan praeparáltaknak nem is szükséges a gyakorlatra menni, hanem azonnal ügyvédi irodát nyitnak, melyben a régi prócátorok állandó munkát találnak, az orvosok a betegeteket szaporítják, a mérnökök légvárakat építenek, vagy jól házasodnak s e szerint mindenki boldog, vagy legalább annak kíván látszani.

Amulatomból alig birtam felocsudni ennyi nagyszerűség látásán, midőn gyengéden karon fogott egy finoman öltözött uri ember, kezében egy bartvischep-rüt és egy törülő ruhát tartott, udvariasan megkért, hogy álljak egy kissé félre, mert épen azt a helyet akarja tisztítani hol én álltam. — Aha! Gondoltam magamban, hát már nem a Remsei vert hada veri fel, az utca porát, még pedig fényes nappal, mikor legtöbb ember jár kél. Kérdem aztán vezetőmtől, hogy ki igazgatja mindezen csodadolgokat? Ki tartja fenn ezt a páratlan rendet és tisztaságot? Azt felelte reá, hogy fenn a város házán az urak.

De már ezeket megnéztük! Hohó! csendesebben urfi! Nem ugy megy ám az. Előbb majd végig nézünk itt a tejes, meg a nagy-piaczon, majd azután odaérünk, s ha bejuthatunk, azokat is meglátogatjuk.

Furcsa! Most a bejuthatásról aggodnak, — pedig ott bent meg a kijuthatás végett nagy az aggodalom.

(Folytatása következik.)